

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 154

van **BRECHT WARNEZ**

datum: 24 november 2022

---

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Hoger onderwijs - Niet-verplichte ijkingstoets

De minister streeft naar een hogere studie-efficiëntie in het hoger onderwijs middels een goede oriëntering en, indien nodig, heroriëntering. Daarvoor doet hij onder andere een beroep op de niet-verplichte, niet-bindende ijkingstoets. Opdat deze testen hun doel niet zouden missen, is een onderzoek naar de correlatie tussen de ijkingstoets en een vroegtijdige heroriëntering of afhaken van groot belang.

Het decreet van 15 juli 2022 over de instroom en het optimaliseren van de studie-efficiëntie in het hoger onderwijs en overige organisatorische aspecten van het hoger onderwijs verving de naam ijkingstoets door de meer overkoepelende term starttoets voor de testen die verplicht zijn (art. 3, 2°). Voor de niet-verplichte testen mag de naam ijkingstoets wel behouden blijven. De organisatie van de niet-verplichte ijkingstoetsen waarnaar in deze vraag verwezen wordt, behoort volledig tot de autonomie van de universiteiten. Deze niet-verplichte toetsen maken voorsnog geen deel uit van de viertrapsraket uit het regeerakkoord en de beleidsnota Onderwijs 2019-2024. Door de overheid werden de resultaten van deze niet-verplichte ijkingstoetsen in het verleden niet opgevolgd.

Er rijzen enkele vragen over deze werking. Er is immers geen doorstroom van valabele informatie. Deze vragen zijn in opvolging van mijn schriftelijke vraag nr. 74 van 20 oktober 2021. Graag de resultaten in Excel.

1. Heeft de minister zicht op de manier waarop de resultaten worden bijgehouden door de onderwijsinstellingen?
  - a) Graag een overzicht per instelling, sinds de invoering van de toetsen, die aangeeft wat en op welke manier de resultaten door de instelling worden bijgehouden.
  - b) Indien van toepassing: hoe worden de resultaten ingedeeld? Zijn er ook analyses volgens gender, link met eerdere middelbare studies, trajectstarters/generatiestudenten of geen van beide? Zo ja, kan de minister deze beschikbaar stellen?
  - c) Indien dat niet zo is: vindt de minister dan niet dat er cruciale informatie verloren gaat die ons inzicht kan geven over de academiejaren heen? Daarnaast kan het bijhouden en analyseren van de resultaten de validiteit van de testen aantonen en versterken.

Hoe denkt de minister daarover?
  - d) Is de minister zinnens te werken aan of te streven naar een overzicht van de door de jaren heen verzamelde gegevens wanneer deze momenteel niet geordend zijn?

- e) Is de minister op de hoogte van de manier waarop de verschillende instellingen de resultaten momenteel verwerken en bewaren?
- i. Zijn er verschillen in de manier van verwerken en bewaren? Zo ja, vindt de minister het nodig te komen tot gemeenschappelijke standaarden?
  - ii. Indien er verschillen zijn, welke indelingen en doelgroepenanalyses gebruiken de verschillende instellingen? (middelbare studies, gender, leeftijd enzovoort)
  - iii. Hoe zal de minister ervoor zorgen dat er zo weinig mogelijk informatie verloren gaat?
  - iv. Is de minister van plan dit te bespreken met de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en de Vlaamse Hogescholenraad (Vlhora) of de verschillende onderwijsinstellingen en hen te wijzen op het belang van de gegevens?
  - v. Naast het respecteren van de autonomie van de instellingen is het belangrijk, met het oog op de optimalisatie van de studie-efficiëntie, met alle beschikbare resultaten aan de slag te gaan.

Erkent de minister dat ook de analyse van resultaten van de niet-verplichte ijkingsstoetsen kan leiden tot sterkere, validere toetsen en meer data?

2. Over de overgang van niet-verplicht naar verplicht:

- a) Welke toetsen worden momenteel in overweging genomen om verplicht te maken? Heeft de minister hier al zicht op? Wat is het plan van aanpak? Graag het traject en de timing.
- b) Wat betreft de criteria bij de samenstelling van de verplichte toetsen.
  - i. Welke criteria worden gebruikt om via de toetsen het gewenste resultaat te verkrijgen?
  - ii. Zijn dit dezelfde criteria als bij vorige overgangen van niet-verplicht naar verplicht?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 154 van 24 november 2022

van **BRECHT WARNEZ**

Jaarlijks geef ik aan de VLIR een subsidie voor de ontwikkeling, implementatie en opvolging van de ijkingstoetsen. Zij voeren dus ook de nodige analyses uit, dit zowel voor de verplichte ijkingstoetsen (vanaf het academiejaar 2023-2024 starttoetsen genoemd) als voor de niet-verplichte ijkingstoetsen in opdracht van de overheid.

1. De niet-verplichte ijkingstoetsen worden op exact dezelfde manier opgevolgd als de verplichte toetsen, in de context van de VLIR. De resultaten worden dus niet verwerkt binnen de individuele instellingen, de verwerking en opvolging gebeurt conform de werkwijze van de verplichte toetsen. Het onderzoek gebeurt ook hier op basis van de koppeling van variabelen uit de databanken secundair en hoger onderwijs die door de overheid ter beschikking worden gesteld. Dit laat toe om een zicht te verwerven op o.a. de band met de vooropleiding en de mogelijke incidentie van bepaalde aspecten. Het gevoerde gebruikersonderzoek beslaat ook de niet-verplichte toetsen en ook voor de bacheloropleidingen met een niet-verplichte toets gebeurt er onderzoek naar de startcompetenties.

Er gaat dus helemaal geen cruciale informatie verloren, integendeel, met het onderzoek naar de niet-verplichte toetsen in lijn met dat naar de verplichte toetsen, worden de noodzakelijke stappen gezet voor de mogelijke uitbreiding van verplichting. Dit kan immers enkel maar gebeuren op grond van validiteit en op basis van een longitudinaal perspectief. Een belangrijk verschil tussen de verplichte en niet-verplichte toetsen zijn de deelname-aantallen. De niet-verplichte toetsen trekken een beduidend lager aantal deelnemers aan. Om deze reden worden er ook veralgemeende afnames georganiseerd bij de start van het academiejaar, dit laat toe om gegevens te verzamelen op een veel grotere en representatieve schaal.

Ik erken dat de analyse van resultaten van de niet-verplichte ijkingstoetsen kan leiden tot sterkere en meer valide toetsen en meer data, en ben verheugd dat dit in de verschillende groepen in de VLIR sinds verschillende jaren op grondige en consequente wijze opgenomen wordt.

2. a) In 2023 wordt deelname aan een starttoets een voorwaarde voor inschrijving in de bachelor in de biomedische wetenschappen. De beslissing over verdere uitbreiding van bacheloropleidingen met een starttoets wordt steeds genomen op basis van de stand van zaken van validiteitsonderzoek. Er zijn een aantal niet-verplichte ijkingstoetsen (chemie, biochemie en biotechnologie, biologie, geologie en geografie en geomatica) die in eerste instantie in overweging worden genomen om aan te sluiten in het traject van verplichte deelname. De VLIR bespreekt dit binnen de Centrale Ijkingstoetscommissie.

b) In de afweging rond het verplicht maken van een bepaalde toets spelen de volgende criteria mee:
  - validiteit van de toets op basis van de bevindingen van het validiteitsonderzoek (predictief, consequent, consequentieel, etc.)
  - een doorgesproken afstemming met de startcompetenties
  - het kunnen geven van een duidelijk en communiceerbaar signaal via de feedback

- de bereidheid van alle aanbieders van de opleiding om over te gaan tot verplichting
- voldoende financiële ondersteuning vanuit de overheid.

Deze criteria zijn ongewijzigd sinds de invoering van de verplichte toetsen.

Ik herhaal nog even dat het niet zo is dat het decreet van 15 juli 2022 over de instroom en het optimaliseren van de studie-efficiëntie in het hoger onderwijs en overige organisatorische aspecten van het hoger onderwijs louter de naam ijkingsstoets verving door de meer overkoepelende term starttoets voor de testen die verplicht zijn. Neen, er wordt verplichte remediering gekoppeld aan de toetsen. We spreken daarom over de nieuwe en meer duidelijke naam starttoets.